

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hóra 200 korona. Negyedévre 600 korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Hétköznap és vasárnap 10 korona.

Feladvás szerkesztő és lapfőnöke.

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Hétköznap és vasárnap 10 korona.

Barátságos

figyelmeztetésnek, baráti tanácsnak szánták az olasz, francia és angol kormányok azt az írásbeli jegyzéket, amelyet az olasz követ a külügyminiszternek átnyújtott. Ugyanabban az időben a kisantant államainak budapesti követei is szóbeli jegyzéket terjesztettek elő élükön a román követtel, amelyben intézkedések megtételét kérik, hogy a szomszédokkal a nyugtalanító politika szüntessék be. Hozzá vagyunk már szokva ahhoz, hogy lépten-nyomon beavatkoznak államéletünkbe azok a hatalmak, amelyek a világháborúban mint győztesek kerültek ki. A történelem bizonyítja, hogy mindig jai volt a legyőzötteknek. A legyőzöttek megaláztatásait kell elviselni és mindig fizetni kell.

Nekünk meg éppen elég volt a megaláztatásokból, fizetni pedig nem bírunk. Lakosságunk a lét nehézségével van elfoglalva.

Lefegyverzett, ellenőrzés alatt álló ország ugyan hogyan gondolhat arra, hogy fegyverrel veszi vissza azokat a területeket, amelyek az egységes magyar korona országait képezték, amelyek királya volt, akinek fejét a nagy szimbólum, a hatalom ereje: a korona érintette?

A józan ész nem hagyhatja el a realitás élet alapjait. A józan politikai vezetés tudja, hogy az állam más irányban nem vezethető, mint a béke és a munka útján, amellyel visszajön a nemzet ereje és ez az erő meg fogja semisíteni fegyveres torzalkodás nélkül azt a békét, amelyről a győzők is tudják, hogy egészségtelen és tönkretesztője a népek kölcsönös bizalmának s az anyagi és erkölcsi esőd felé viszi Európát.

Ha békét hirdetünk és óhajunk, ha e szerint rendezzük be életünket, ugyan minek tekintjük az ilyen baráti tanácsokat?

Fenyegedéseket kapunk mindenfelől, de szót sem hallunk arról, hogy elengednek a jóvátételt. Összekötöztek bennünket, de az engesztelődésnek még az armékát sem látjuk. — Gyűléseket tartott a lakosság, amelyeken kinyújtotta karjára az elszakított országrészek felé. S „a magyarok maguk még kisírni sem szabad.”

Ettől a keserű örömtől azonban mégsem foszthatnak meg bennünket. A magyar nemzet összetépte sír és a könnyek munkás kezekre hullva, a régi Magyarország polgárainak testvériségét őrzik és nem felejtik el soha!

A zentai atrocitások

Zenta jan. 18. Körülbelül két hónappal ezelőtt kezdődtek el Zentán azok az atrocitások, amelyek az úvidéki nacionalista szervezetek Zentán tartózkodó tagjai követték és követnek el ma is napról-napra. Ezek az incidensek teljesen felborították a város nyugalmát. A polgárság aggodalmát még növeli az, hogy a hatóság minden kérelem ellenére nem intézkedik a rendzavaró, felelőtlen elemek megfékezéséről és a további inzultusok meggátolása érdekében. A hatóságoknak ez a magatartása arra indította a zentai magyar pártot, hogy a kormányhoz forduljon elégtételért és segítségért.

A magyar koronaérték stabilizálása

A közéleti miniszter nyilatkozata.

Bud János dr. közéleti miniszter a következőket mondta munkatársainak:

Hetek óta egy erőszkos hadjárat folyik a korona árfolyamának lerontására. Szilárd meggyőződés, hogy a korona árfolyamalakulása továbbra is változatlan marad. Ha egyéb különös körülmények nem hatnak közre, a további javulásnak kell bekövetkeznie. A gazdasági életnek most kezdődő második szerepe, az export lebonyolítása lesz. A kivitel megélénkülése alapján követeléseket támaszthatunk a külfölddel szemben és ily módon befolyást gyakorolhatunk a korona árfolyamának egészséges kialakulására is. Minden körülmény mellett szól, hogy sikerül el-

érni a magyar korona stabilizálását. A gazdasági élet javulásának a hatásai észlelhetők már. Jellemző erre az, hogy a tojáskivitel az elmúlt év exportjához háromszorosára emelkedett. Az export fokozása mellett meg tudjuk oldani a fogyasztás kérdését is, mert a fokozottabb kivitel ellenére is Budapest számára 30 millió olcsó tojást tudunk beszerezni.

A kormány el van határozva arra, hogy minden olyan akcióval szemben, amely ellentétben van a gazdasági élet mai helyzetével és a magyar koronát akarja lerontani, erőlesen fog fellépni. Ki kell azonban jelentenem, hogy a magam részéről sohasem tudnék olyan kivitelhez hozzájárulni, mely a belső ellátást veszélyezteti.

A cseh kormány mozgósítást rendelt el.

Megszállják a glatzi völgyet.

Bécs, jan. 18. Magánjelentés. Troppó jelentés szerint a cseh kormány elrendelte az első két évfolyam mozgósítását. Cseh katonai tisztviselők arról beszélnek, hogy a cseh csapatok megszállják a Glatzi völgyet.

Prága, jan. 18. Cseh Sajtó Iroda: Ungváron letartóztattak egy Burger Zoltán nevű polgárt, akit azzal gyanúsítanak, hogy bűnrészesse volt a bombamerényletnek.

Az indemnitás vitája még egy hétig is eltart.

A nemzetgyűlés mai ülése.

A nemzetgyűlés mai ülést Szirovicsy Béla elnök háromnegyed 11 óra után nyitotta meg.

Az indemnitás vitája folytatása előtt Daruváry Géza igazságügyminiszter szólt fel. Néhány nappal ezelőtt súlyos vád hangzott el az igazságszolgáltatás ellen. Kötelességnek tartja, hogy ezzel a váddal szembe szálljon.

E hó 12-én Györki Imre képviselő beszédében a bíróságot azzal a kijelentéssel illette, hogy az igazságszolgáltatásban is megkezdődött a pártoskodás és hogy a bíróság ítéletét felülről irányítják. Azt is állította, hogy az ügyészség egyik átirata szerint bizonyítékok hiányában marasztaló ítéletet kell hozni.

Ezek alapján a képviselő ur követeli, hogy a gyorsított eljárás során hozott ítéleteket revidiálják.

Aki ismeri és szemelgett tartja azokat az általános garanciákat, amelyek a bírói függetlenséget körül bástyázzák, aki tudja, hogy bírónak feltékenyen őrzik függetlenségüket és aki tudja, hogy az igazságügyminiszter felügyeleti jogának gyakorlásában mindig tiszteletben tartotta a bírák függetlenségét, képtelennek tartja ezeket a vádakokat.

Megállapítja, hogy semmiféle törvénytelenesség nem történt. Ilyen vagy hasonló utasítások nem léteznek. Nem akar a képviselő ur eljárásáról ítéletet mondani, csak sajnálatát fejezi ki, hogy egy képviselő, anélkül, hogy állításának valóságáról meggyőződött volna, ilyen alaptalan vádakkal támadja a magyar bíróságot.

Az ország mai szerencsétlen helyzetében erkölcsi kincsünkre feltétlenül kell órkodnunk, az ilyen vádakok azonban rontják az ország hitelét.

Gaál Gaszton: A bíróság minden gyanun felül áll.

Daruváry Géza igazságügyminiszter: Györki képviselő ur kívánsága célja, hogy a gyorsított eljárás során hozott ítéleteket revidiálják, minden erkölcsi alapot nélkülöz. (Helyeslés és taps a kormánypárton.)

Lakó Imre szólt fel ezután. Beszédének elején kijelenti, hogy pártokivüli létére is elfogadja az indemnitást. Nem helyesli a kormány politikáját, de tudja mit jelent a törvényen kívüli állapot és lelkiismeretével nem tudná összeegyeztetni annak elősegítését. Kéri a Ház minden egyes tagját, kapcsolják ki a személyes kérdéseket az általános vitából és kezdjék már meg egyszer az alkotó munkát a nemzet érdekében.

Ezután Vass József népjóléti miniszter emelkedik szólasra.

Kijelenti, hogy most a képviselőházi naplónak az a része kezébe, amelyben Hegymegi Kiss Pál interpellálja a belügyminisztert. Az interpelláló képviselő azt állította, hogy a zalaszentgróti kerületben mindenféle ígéretekkel elhalmozták a választó polgárokat a választás alatt. Ezzel szemben kénytelen megállapítani, hogy senki semmiféle ígérést nem tett magánszemélyeknek vagy közöseknek. Epen arról nevezdtes, hogy mindig nobilis fegyverekkel szokott harcolni és sohasem enged ebből az elvéből.

Ezután Benedek János szólt fel: Magáéva teszi Lakó Imre felfogását. Kéri a Házat, csatlakozzék Lakó Imrenek ama felhívásához, hogy mindenekelőtt az alkotó munkát tartásuk szemellett a képviselők. A forradalom az elvesztett háborúnak a következménye, tehát a történelemből embereket felelősségre vonni nem lehet. Minden bajért a zsidóságot okolják. A zsidó kérdés ma már nem kevélye a nemzet testének, senki

sem nyulhat hozzá anélkül, hogy ne ártsen vele.

Buday Dezső: Mi másképpen tudjuk. Benedek: Ó nem azért ragaszkodik a zsidókhoz, mert nagyon szereti őket, hanem, mert most már a zsidók annyira belemőgték a nemzet testébe, hogy nem lehet őket úgy kezelni, mint sokan szeretnék.

A következő szónok Bugyi Antal: Minden embernek tudnia, látnia kell, hogy csak gazdasági regenerálódással tudunk talpra állani. A mai drágasággal valutáris szempontból foglalkozik és a külföldi valutáris viszonyokkal hasonlítja össze. Nézete szerint a kiviteli illetekkel nem lehet szabályozni a belföldi buza árárt. A kiviteli illetek oly magasra szabása csak az ellenkezőjét hozta meg annak, amit vártak tőle. Ha a kiviteli illeteket eltörölnék, a kenyérliszt ára is lejjebb szállna. A természetbeni ellátást helyteleníti. Felhívja a kormány figyelmét a műutak építésére. Az ipar támogatásáról beszél. Meg kell adni a lehetőséget annak, hogy a kisiparosok árubeszerző szervezeteket alakítsanak, hogy olcsóbban jussanak nyersanyaghoz. Abban a reményben, hogy a kormány felhozott érveit figyelembe fogja venni, az indemnitást megszüntetné.

Szabó Imre: Szerinte a költségvetést nélkülözük. Helytelennek tartja az enklül való kormányzást. A mai labilis gazdasági helyzetet a költségvetés hiányára igyekszik visszavezetni.

Elnök ezután a szónok beszédét félbeszakítja és az ülést délután 4 óráig felfüggeszti.

A délutáni ülést egyenlőre 5 órakor nyitotta meg Huszár Károly elnök. Szabó Imre folytatja:

A taloldal sokszor felszólította a szociáldemokrata pártot, hogy a nemzetközi öszeköttetéseit használja fel a haza javára s akkor kiérdemli a nemzet halálját. Kijelenti, hogy ők nem azért dolgoznak a magyar népet, hogy kiérdemeljék a nemzet halálját, hanem a magyar nemzetért dolgoznak. (Helyeslés a jobboldalon.) Ha így volna, nagyon szép volna. Legyen vége a mostani állapotoknak — miután vége van a háborúnak, ne akarjanak mindig erre hivatkozni.

Dabasy Halász Móric: Dehogyan is van vége.

Szabó Imre: Legalább is a puskaropogásnak van vége, ha még háborus szellem uralkodik is. Felsorolja a szakszervezeteket ért általános sérelmeket.

Surgeti a munkásbiztosító pénztár reorganizálását. Nincsen megelegetve a munkásbiztosítási pénztár tisztviselőinek fizetésével sem.

Hegedűs György: Talán a kommun alatti jobb volt?

Szabó Imre: Foglalkozik a rokkantak és hadiözvegyek kérdésével. Az indemnitást nem fogadja el.

Hegymegi Kiss Pál személyes kérdésben szólt fel. Legutóbbi interpellációjában a zalaszentgróti választást tette szóvá. Rá akart mutatni arra, hogy a közigazgatásnak pártcélokra való felhasználása nem helyes dolog. Nem foglalkozott Vass József miniszter személyével, csak egy röpiratot tesz szóvá. A röpiratot felolvassa és a Ház asztalára teszi. Lehet, hogy a miniszternek nincs is arról tudomása.

A napirendi indítvány szerint legközelebbi ülés holnap, 19-én, délelőtt 10 órakor lesz, melynek tárgya az indemnitás folytatolagos vitája. Ülés vége 8 órakor.

Madách emlékünnepe országszerte.

Budapest, jan. 18. Madách Imre születésének századik évfordulója alkalmából a főváros tanácsa elhatározta, hogy ez alkalomból a főváros középületeit fellebegteti. Elrendelte, hogy az iskolákban Madách ünnepeket rendezzenek. A Budapesti Színigazgatók Szövetségét megkéri, hogy a színházak alkalmas módon emlékezzenek meg az évfordulóról.

Színház.

Csokonai-színház.
Heti műsor.

Pénteken: Szöke ördög D) bérletben
Szombaton: Szöke ördög. Bérlet-szűnetben.

Vasárnap este: Szöke ördög. Bérlet-szűnetben.

A Szöke ördög folytatódó előadásait is a premiérek melegsége önti el. A hatóságok jelenések és felvonás végéknél nem elégszik meg a közönség, hogy a kitűnő színpadi erőket jutalmazza tapsaival, látni akarja és minden este lámpák elé hívja a szerzőt is. Elismerésének viharos tapsokkal így akar kifejezést adni. Másikülönben, hogy milyen hatással van a tisztalevegő újodonság a közönségre, élénken illusztrálja a város egyik tekintélyes állásban lévő főtitkárja, aki tegnap este a Szöke ördög előadása után azt mondta a városi páholyban:

— Ha módomban lenne hozzá, most megváltanám az egész színházi előadást, hogy kezdjék el újra és én egy ültő helyemben élvezném újra a Szöke ördög előadását.

Szöke ördög, minden este!

Délutáni előadások. Szombat délután Éva, vasárnap délután Hamburgi menyasszony.

Perczel Sári vasárnap, január 21-én budapesti szenzációs műsorát mutatja be a debreceni közönségnek. Jegyelővétel az Apolló pénztáránál.

Egész héten Than Gyula óriási sikerrel bemutatott „Szöke ördög” c. színműve!

Fracassa (az ármányos kéz) kalandor történet két részben, nyolc felvonásban ma az Apollóban. Érdekes felvonás, kitűnő játék, meglepő fordulatok, az olasz filmgyártás remeke.

Omnia mozgó. Péntektől vasárnapig a szezon legnagyobb irodalmi filmeseménye **Cosmopolis**. Paul Bourget regénye 8 fejezetben. Dráma az örök város földjén. Csodálatos színészi játék, káprázatos kiállítás, klasszikus mestermű.

Lovaglás az űrben, kalandor dráma kerül bemutatásra a Meteor mozgóban vasárnap.

Uránia. Egész héten **Göze Gábor** legújabb eresztesű tréfiával. Jón Petőfi leggranulozusabb magyar film.

Csodákat mesélnek Severin Marsról, Horoga személyesítőjéről. Egyszerre bemutatják Uránia, Vigszínház.

Hétfőn Vigszínház mozgóban: Sikoly az északában Claude Farrere, „Aki őlt” regény filmen és Milliomos szegénylegény kettős főszerepben Wallace.

Az orosz szovjet hadianyagot rendelt

Stockholm, jan. 18. A Sevnska Dagbladet azt írja, hogy a szovjet kormány 750 ezer puskát, ezer golyószórót és 100 millió töltényt rendelt a külföldön. Ennek a hadianyagnak nagyobb része az Anglia ellen fegyverező indiai forradalmároknak jut, míg a többit a vörös hadsereg fogja használni.

KALAPOK

férfitoknak velour és filzből
FRANKEDÉNÉL
megyeház mellett.

Az oláh katonai hatóságok hirdetménye.

Kolozsvár, jan. 18.
Az oláh katonai hatóságok a következő hirdetményeket bocsátották ki:
Nagyváradon is, mint egyebütt jelentkezésre szólította fel a hadkiegészítő parancsnokság a tartalékos ka-

tonatiszteket. Azonkívül parancsban közölte a városi hatóság, hogy az összes gyárak, ipartelepek és magánvállalatok csak olyan egyéneket alkalmazzanak, kik rendezett katonai viszonyaikat igazolni tudják.

A rendtörvényjavaslat eredeti formájában kerül a nemzetgyűlés elé.

Budapest, jan. 18.
Egyes ellenzéki lapokban a rendtörvénnyel kapcsolatban különböző híresztelések láttak napvilágot. Kérdést intéztünk ezekről a kormánypart egyik vezető politikusa-hoz, aki a következőket mondotta:
Nem felel meg a valóságnak az ellenzéknek az az állítása, mintha nem találtunk volna a rendtörvényjavaslatra előadót, mert hiszen arról még szó sem volt. Az indemnitás vita miatt ugyanis a rendtörvényjavaslat benyújtása is késik. A rendtörvényjavaslat eredeti formájában fog a nemzetgyűlés elé kerülni. Epen az ellenzékje áll annak, amit az ellenzék állít. Tudniillik, most már azok a képviselők is, akik talán a benyújtáskor nem fogadták szimpátiával a javaslatot, a kormányt támogató ke-

reszény pártokkal egyetemben egysegesen állanak a rendtörvény mellett. Az ellenzéknek azzal a kívánságával szemben, hogy a kihágásokat bírói úton torolják meg, rá kell mutatni arra, hogy az eddigi szokás az volt és ezután is az lesz, hogy ezekben a kihágásokban a közigazgatási hatóságok intézkednek.

Értesülésünk szerint nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter az indemnitás általános vitájának befejeztével tárgyalni fog mindazokkal a képviselőkkel, akik a vita folyamán a földbirtokreformmal kapcsolatban határozati javaslatot nyújtottak be. Bethlen István gróf miniszterelnök minden valószínűség szerint a holnapi ülésben teszi meg észrevételeit az indemnitási vita folyamán elhangzottakra.

A kisantant konferenciája Belgrádban.

Bécs, jan. 18.
A kisantant közeli álló körök-ből azt a szenzációs értesülést kaptuk, hogy a kisantant, tehát Románia, Jugoszlávia és Cseh-Szlovákia

külgyminiszterei e hét végén Belgrádban konferenciára fognak összejárni és ezen meg fogják beszélni a Magyarországgal szemben követendő magatartásukat.

Majdnem véget ért az indemnitás vitája

Budapest, jan. 18.
A nemzetgyűlés ma délutáni ülésén majdnem véget ért az indemnitás általános vitája, amennyiben a szónokok, bár nagy számban voltak feliratkozva, de a délutáni ülés utolsó negyedében nem voltak jelen, akik pedig jelen voltak, letörölték nevüket a tábláról, amilyen alig szerept néhány név. Csúpn Hegymegi Kiss Pál ragaszkodott beszédének elmondásához s emiatt az általános vitát berekesztetni nem lehetett. Valószínű, hogy holnap ismét többen fognak feliratkozni és így az indemnitás be-

fogja tölni az egész hetet.
A folyosón élénken tárgyalták Rakovszky belügyminiszternek a Fővárosi színház ügyében ma tett nyilatkozatát, amellyel szemben a szélső baloldali ellenzék élesen állást foglalt. A szélső baloldalon ugyanis azon a véleményen vannak, hogy a tetteket, ha kézrekerülnek ne az internálótáborhelyre zúzó el, hanem büntető bíróság kezére juttassák őket. Ebben a tekintetben egyébként különösen Rassay Károly és Peidl Gyula igyekeznek hangulatot kelteni.

Az antant tiszték jelentése a határincidensről.

Páris, jan. 18.
A Chicago Tribuna jelenté Budapestre, hogy az antant ellenőrző bizottságának két tisztje, akiket a határincidensek megvizsgálására kül-

döttek ki, visszatértek Budapestre. A kiküldötték azt a jelentést tették, hogy reguláris magyar csapatok rendezésében egyáltalán nem vettek részt.

Vádat emelünk a kisantant szerződésességei ellen.

Apponyi Albert gróf nyilatkozata.

Ma már, amikor a kettős demars hullámai kezdenek elsimulni, bizonyosnak látszik, hogy a kisantant — amelyik napokkal ezelőtt világgá kürtölte a határincidenseket, de arról a jegyzékben már említést sem mert tenni, sőt az egész határincidens, mint lapunk mai számában olvasható volt, megcáfolta — aknamunkájában teljes vereséget szenvedett. Beavatott politikai körökben valószínűnek tartják azt is, hogy a kisantant a nagyantant jegyzékét egészen más szövegezésben képzelte el, amelybe azonban a nagyhatalmak nem voltak hajlandó belemenni s így ez a jegyzék voltaképpen egy kompromisszum eredménye, amelyre hadjárata valamivel fedezze legyen. Ebből az alkalomból Apponyi Albert gróf a külpolitikai helyzetről és a kormány feladatairól a következők nyilatkozott: „A külügyi bizottság ülése öröndetes tanujelét adta annak, hogy bármint legyenek is az ellentétek a

belpolitikában, az összes politikai tényezőknél, pártoknál és egyeseknek összhangja és együttműködésének lehetősége rögtön helyreáll, ha csak távolról is veszély vagy bonyodalom fenyegeti az országot. Erre az egyértelműsége pedig szerintem ma általánosan szükség van, mert én nem élek abban az illúzióban, hogy nagy- és kisantant demarsával a helyzet nyugvópontba jutott volna.

— Az ürügyek, amelyek a kisantantnak ezt a fellépését, amelybe a nagyantant láthatólag csak igen kelleni etlenül ment bele, sugalták, annyira légbőlkapottak, hogy lehetetlen volna abban a módszerben, amelyet velünk szemben alkalmaznak, nem látni bizonyos rendszerességet és politikai céltartósságot, melyekben talán még nincs sem elhatározás, sem megállapodás arról, hogy az akciók milyen határig szándékoznak kifejtetni. Lehet, hogy egyelőre nincsen nagyobb célja ennek az akciónak, mint kedvezőtlen hatást idézni elő

pénzügyi és gazdasági helyzetünk, nyugtalanságot és bizalmatlanságot kelteni velünk szemben és ezzel politikai pozíciónkat is gyengíteni. Ezzel a törekvéssel és ezzel a módszerrel szemben a pusztá defenzíva nem elég biztos és hatályos eljárás.

A kormánynak tehát magához kell ragadni az offenzívát ugyanazon a területen és ugyanazokkal a fegyverekkel, amelyekkel ezt velünk szemben akarják gyakorolni.

— És a mi kormányunk egy ilyen kampányban már annyival is előnyben volna, mert nem koholmányokra, vagy legjobb esetben nem hivatalos egyéneknek esetleges elszólásaira van utalva, hanem a szomszéd kormányoknak olyan hivatalos cselekedeteire, amelyekkel szemben nem kötelesség, hanem a jogvédelem gyakorlása a szervezkedés.

— A nemzeti kisebbségek védelmére megkötött szerződéseket a kisanantant államai nap-nap után sértik meg. A kiutasítások terén flagráns sérelmek fordulnak elő és az ottani területeken történő állandó visszaélések és brutálítások le nem tagadható tények. En ugy tartom, hogy

a mi kormányunk volna a sor, hogy mindezekért a sérelmekért erőteljes panasszal forduljon a nagyhatalmakhoz

és kérje, hogy ne lássák szemünkben a szálkát akkor, amikor szomszédaink szemében a gerendát sem akarják észrevenni. Nagyon helyes volt a nemzetközi vizsgálatra való apellálás, mert ez a vizsgálat a koholt hírekre és eszményekre világosságot fog deríteni, de

ennek a vizsgálatnak kiterjesztése kellene kérni azokra a vádakra is, amelyeket a szerződések alapján állva, mi a magunk részéről szomszédaink ellen emelhetünk.

Majd meglátjuk, hogy ők is olyan készséget mutatnak-e ilyen vizsgálat elfogadására, mint amelyet mi önként felajánlottunk. Ha igen, akkor ki fog derülni az igazság, ha nem, akkor az ítélet in contumacia fog ellenünk meghozatni. Szóval ebben a hadjáratban, amelyet egyelőre bizonyosan célzattal a mi diszkreditálásunkra megkezdtek, minden erővel az európai közvélemény felvilágosítására kell törekednünk, vagy amennyiben ez az út számbaveendő tényezőkre részrehajlása miatt nem sikerülne, legalább nyilvánvalóvá kell tennünk azt, hogy mi keressük, amazok pedig kerülik a világosságot.

A MANSZ Fehér-Rózsa theaestéje.

A „MANSZ” első ilyen tea-estélye városzerte nagy érdeklődést keltett. A mai nehéz, inséges időkben a nagy belépődíjak, de méginkább a toalettek költségei meggátolnak mindenféle társas érintkezést. Epen azért a MANSZ ezeket tudva és a helyzetet ismerve, úgy tervezte a Fehér-Rózsa tea-estélyeket, hogy azokon mindenki a saját hétköznapi, utcai ruhájában jelenjék meg és hozza magával a maga hétköznapi jó kedvét is. A belépti díj mindössze egyszáz korona s amellet mindenki elkölt egy jóízű oszonnát, tetszése szerint. A cigányzene szól éjjel 2 óráig és mindenki jól mulat, táncol vagy beszélget, tetszés szerint.

Értesülésünk szerint a MANSZ eb-beli akcióját mindenféle nagy örömmel fogadták. A mai viszonyok mellett, a drágább mulatózásokból amugy is kizárt keresztény ur társadalom örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy egy-égynehány órára kiszabaduljon otthonának minden-napi sablonjából és fesztelen jó kedvben töltsön el egy estét.

A rendezést az ügyes és agilis MANSZ hölgyek végzik, élükön a farradhatatlan, nagybuzgalmu Fráter Erzsébettel, akinek háziasszonyi tiszte már hosszú évek óta mindig garanciája a jólsikerült debreceni mulatságoknak.

Az estély január 27-én, a jövő szombaton lesz, este 6 órai kezdettel, az Arany Bika jólfutót halljában.

Debreceni Ujság

Ujdonságok.

A Petőfi centenáriumi ünnepségek legkimagaslóbb mozzanata annak az emlékműnek a megjelenése, mely a nagy magyar költő összes költeményeit Budapest székesfőváros jubileárius kiadásában tartalmazza. — Budapest székesfőváros nagy áldozatot hozott, midőn hódolva a nagy költő Geniuszának egy oly kiadás megjelenését határozta el, mely ugy olcsóságánál, mint előkelő kiállításánál fogva alkalmas arra, hogy Petőfi lángoló lelke mindenható eljusson. E centenárius kiadás, melyhez Ferenczi Zoltán tanulmányt írt, nemcsak Petőfi eddig megjelent költeményeit hozza, hanem olyanokat is ad közre, melyek eddig összegyűjtve nem voltak meg, így tehát ez a kiadás Petőfi költeményeinek legteljesebb gyűjteménye. Budapestben három nap alatt közel 10.000 példány fogyott el, amit magyar könyv eddig el nem ért. Ez természetesen Petőfi páratlan költészetének népszerűségét bizonyítja, de a főváros kulturális munkájának jelentőségét is, hogy ennek az olcsó kiadásnak megjelenését lehetővé téve elérte azt, amit elérni akart: Petőfi költeményeit mindenkinek bírnia kell, szegénynek gazdagnak egyaránt. A székesfőváros tanácsa a könyv forgalmáhozatalával a Pfeifer Ferdinánd (Zeidler testvérek) nemzeti könyvkereskedő céget (Budapest IV. Kossuth Lajos utca 7.) bízta meg, mint amely cégnél Petőfi összegyűjtött költeményei a negyvenes évek elején először láttak napvilágot. Ara a művészi címlap rajzzal ellátott 630 oldalas kötetnek a költő arcképével együtt 4/4 korona, félvászon kötésben 850 korona, diszkóban 1020 korona, portó 75 korona.

Milyen időnk lesz? A Meteorológiai Intézet jelentése szerint a déli depresszió Görögország vidékére húzódott, míg az északi Izland és Norvégia között van. A két depressziót magyusról zóna választja el, amely nyugatról a kontinensen át északkelet felé húzódik. Az idő a kontinensen sok helyen havas és helyenként viharos. A hőmérséklet általában a fagy-pont alatt van. Hazánkban egyes helyeken meghaladta a 10 centiméter. A hőmérséklet nappal sem igen ment a 0 fok fölé. A reggeli minimum minus 4-5 fok körül volt. Időprognózis: Helyenként még havazás várható, lényeges hőváltás nélkül.

Cosmopolis.
Földbérlok nagygyűlése. Debrecen, Hajdú- és Biharmegye földbérloinek vasárnapi alakuló gyűlése iránt az érdeklődés van. A gazdasági helyzet nehezebbé válása. — a földbérlok körében — mindinkább megérett a szervezkedés gondolata. A bérleti viszonyok állandósításának biztatása, nem csak egyéni, hanem általános közgazdasági szempontból is kívárossá teszi a minél tökéletesebb szervezkedést. A vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó gyűlésen — az Országos Magyar Földbérlo Egyesület — képviselőiben megjelentek: Csényi Jenő, Rosenberg Mátyás alsó-ecéri Farkas Géza al-elnök, Reichbach Béla igazgató egyetemi tanár, Csóor Lajos főtitkár és Zsivanyóvits Béla titkár. Az országos egyesület kiküldöttjeinek ilyen nagy száma mutatja, a kérdés rendkívül fontosságát. A bérlo társadalmi tagjai — kiváló elméleti és gyakorlati vezető férfaktól — nyerne nagy értékű felvilágosításokat. A gyűlés helyül a városháza közgyűlési termébe rendezte át a polgármesterhelyettes.

Cosmopolis.
Vigyázz a fegyverre. Győrben jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Öttevény községben. Az utcán a község egyik tekintélyes lakójának fia vadászni ment, vállára akasztott puskájával. A fiatal embert az utcán körülfigyelték a falusi gyerekek, játszadoztak a fegyverrel, majd a fiatal ember is tréfából ráemelte a puskát a gyerekekre, mire az elsült és egy 12 éves iskolás gyermeket a fején talált. A lövés a fiúcska fejét teljesen szétrombolta.

Károlyi és a bécsi emigránsok aknamunkája.

A kisantant céljait szolgálják.
 Bécs, jan. 18.
 Károlyi Mihály állandó érintkezést tart fenn Pasiccsal, Jugoszlávia miniszterelnökével, akivel állandó tanácskozásokat folytat és akiknek segítségével van Magyarország elleni aknamunkájában. A Belgrádban tartózkodó magyar emigránsok szoros érintkezést tartanak fenn a jelenleg Amerikában időző Hock Jánossal. Bécsi kisantant körökben arra követ-

kezdenek, hogy a külföldi magyar emigránsok újabb nagyobb arányú mozgalmat kezdtek, amelynek bizonyosságul szolgál az a körülmény is, hogy Kéri Pál Bécsből Párisba tette át székhelyét, ahol több ugynevezett emigráns újságíró van. Kéri német, angol és francia nyelven könyvmaratosokat akar készíteni, amelyek természetesen a kisantant céljait fogják szolgálni.

A magyar társadalom Petőfi ünnepe.

Budapest, jan. 18.
 A magyar társadalom országos Petőfi ünnepségeinek előkészítő bizottsága Szcitovszky Béla nemzetgyűlési elnök elnöke alatt ma délelőtt az elnöki fogadóteremben ülést tartott. Az ülésen résztvettek Raffay Sándor, Prohászka Ottokár, Ravasz László püspök, Herczegh Ferenc, Pekár Gyula, Kaas Albert báró, Zichy János gróf, Bernáth István, Zsember István, vitéz Nagy Pál báró gyalogsági tábornok, hadsereg főparancsnok, Márkus Emilia a nemzetgyűlés örökös tagja, Lovász János nemzetgyűlési képviselő, Nagy Iván a MEFHOSZ elnöke, Horváth Gergely vasmunkás és még számosan. A bizottság megállapította az ünnepség részletes programját és megbeszélte a végső intézkedéseket.

Az ünnepséget január 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a parlament kupolacsarnokában tartják. A Hiszek egy élneké után elnöki megnyitót mond Szcitovszky Béla a nemzetgyűlés elnöke, a m. kir. kormány nevében beszél a kormány képviselője, a m. kir. honvédség részéről vitéz Nagy Pál báró hadseregparancsnok, a tudomány, az irodalom, a sajtó nevében Herczegh Ferenc mond beszédet. A művészet képviselőjeként Petőfi verseket szaval Márkus Emilia. A gazdák és földművesek nevében Lovász János nemzetgyűlési képviselő, a munkások részéről Horváth Gergely vasmunkás, az ifjúság részéről Nagy Iván fognak beszélni. A záróbeszédet Pekár Gyula fogja tartani, amely után a budai dalárda a Hymnust éneklé.

Szökött katona, aki bajtársait meglapta. Tíz hónapi súlyos börtönt kapott.

Kiss Béla honvédtüzér 1922. október 5-én ezredétől megszökött. Szökése előtt azonban Kiss Sándor tüzér bajtársa zárt ládáját feltörte, onnan egy inget, Farkas Miklós tüzér bajtársa nyitott ládájából egy civil kabátot és kalapot kivett és magával vitte. Szökése alatt több helyen fordult meg, míg végre Budapestre került, hol munkába lépett. Budapestre való utazása közben Karcag tájékán a vonatból szuronyát, a szuronyhüvelytáskával együtt kidobta, majd Budapestre érkezése után a saját használatára kiadott és a kincstár tulajdonát képező katonai ruházatot, sapkát, uszubbnyot, nadrágot, képenyegét, egy pár fehér ruhát és köpenysziját egy ócskakereskedőnek készpénz és civilruha fejében eladott. Budapestben tartóztatták le 1922. november 8-án.

Tegnap vonja felelőségre írt a debreceni honvédtörvényszék Ambrus János ny. őrnagy elnökele alatt. Tárgyalás vezető Kiszely János hadbíró őrnagy volt, a vádat dr. Kecskés József hadbíró főhadnagy képviselte, a védelmet dr. Pórszász Károly ügyvéd, katonai védő látta el. A honvédtörvényszék Kiss Béla tüzér szökés, lopás és a szolgálati szabályzat általános való mellőzésének büntetével vádolta. Vádlott azzal védekezett, hogy ő szökni nem akart, hanem vissza akart térni ezredéhez. Beismerte, hogy bajtársaitól ruhaneműket elvitt, de nem azzal a szándékkal, hogy eltalajdonítsa, csak szükségére volt rá, mert neki nem volt, azokat különben is visszahozta és bajtársainak visszaadta. Beismerte azt is, hogy a szuronyt a vonat ablakán kidobta és katonaruháját eladta. A kihallgatott Kiss Sándor és Farkas Miklós tüzérek igazolták, hogy ruhaneműiket visszakapták. Dr. Kecskés ügyész a vádat fentartotta és szigorú büntetésért kért. dr. Pórszász Károly védő vádlott beismerésével szemben az enyhítő körülményeket kérte. A haditörvényszék zárt tanácskozás után kihirdette ítéletét, mely szerint a vádlottat, a védő által felsorolt enyhítő körülmények figyelembevételével csupán 10 hónapi súlyos börtönrre ítélte. Vádlott és védője az ítéletben megnyugodtak, ellenben ügyész a 3 napi törvényes időt fentartotta, így az ítélet nem jogerős.

Elhunyt ny. őrnagy. Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtéshetelen jó férjnek, szeretett apának, festvérünk, nagybátyának, sógorunk s áldott emlékü rokonunk: **Korom Gyula** m. kir. ny. őrnagy, áldásos életének 65-ik, boldog házasságának 3-ik évében, folyó hó 17-én, a haladókló szentegyházban ájtatos felvétele után d. u. 3 órakor történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részét f. hó 19-én, pénteken d. u. fél 4 órakor fogjuk az 1-ső számú katonai körlet kórház szertartási termébe a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszterelés után a hősök temetőjében végső nyugalomra helyezni. Debrecen, 1923. január 18. Bánatos neje: özv. Korom Gyuláné Zlatarich Etelka. Gyermekai: Béla és Vilike férjével Bátoross Bélával. Testvérei: Mária férjével dr. Asztalos Józseffel és gyermekai. Sógorsága: Lapatk Amália férjével dr. Kadák Pálal és gyermekük, Lapatk Jolán, Lapatk Géza nejevel Józsa Erzsikével és gyermekeivel, Zola József nejevel és gyermekeivel. Közeli és távoli rokonok nevében is.

Gazdák figyelmébe! Felhívom azokat a gazdálkodókat (birtokosokat és bérloket), akik akár a városi hajduk, akár a mezőrendőrök, akár más hivatalos kézbesítők útján természetesen bejelentés céljából személyileg idézettek vagy már megidézettek, hogy az idézéstől számított 3 nap alatt a városi statisztikai hivatalban (Városháza földszint 6. sz.) természetes eredményeiket jelentsek be, mert ellenkező esetben a 3300-922. M. E. számú rehdelt 13. §-a értelmében eljárás fog ellenük megindulni. Bejelentési órák d. e. 8-2-ig. Debrecen, 1923. január 18. Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, főjegyző.

Petőfi-ünnepély a tanonciskolában. A debreceni máv. műhelyi iparostanonciskola önképző-köre folyó év jan. hó 21-én délután 5 órakor a máv. műhely „Egyetértés” dísztermében Petőfi-ünnepélyt rendez, melyre a szíves érdeklődőket ezennel meghívja. Belépő díj nincs, önkéntes adományok az ifjúsági könyvtár gyarapítására köszönettel fogadtatnak. **Írta meg a hert konyháját, az ő és kitérő.** Ez a hert igen!

A Debreceni Pincérszakszervezet az Országos pincérszakszervezet, a Debrecenben felállítandó pincér-otthon és a debreceni pincér szakiskola alapjára művész-estéllyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez folyó évi február 1-én, csütörtökön este a „Royal” szálló dísztermében fél 9 orai kezdettel. Műsor: 1. Rác Jancsi és Oláh Béla zenekarának nyitánya. 2. Bevezető konferencia: Elmondja Pósch Dezső. 3. Győri Erzsike és Nagy Ilonka táncduett. 4. Kovács János hegedűművész. 5. Timár Ila a Csokonai színház tagja. 6. Székely Márton szalonhumorista. 7. Andor Ida a Vigaszínház tagja. 8. Rác Jancsi és Napoleon Oláh Béla gondokaművész duettje. 9. Stefanis Valter szalon mutatványa. 10. A tojásos galuska. Széke Szakáll kacagató tréfája. Szereplők: Andor Ida, Székely Márton Stefanis Valter. A műsört konferálja Székely Márton. Szépségverseny. Műsor után tánc reggeli. Belépő-díj személyenként 300 K. vígalmi adóval együtt. Jegyek előre válthatók a meghívó felmutatása mellett az étterem és kávéházak pincéreinél, a Simonffy u. 6. sz. alatti hálirodában, a Gambirinus, Royal, Alföldi pince, Hungaria kávéház, Albert és a lokodi-féle éttermekben.

A debreceni máv. műhelyi iparostanonciskola önképző-köre folyó év jan. hó 21-én délután 5 órakor a máv. műhely „Egyetértés” dísztermében Petőfi ünnepélyt rendez. Műsor: 1. Elnöki jelentés. Mondja: Szabó Kálmán IV. o. t. ifj. önk. elnök. 2. Hymnusz. Éneklé az ifj. énekkar. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Vreszk Jenő, máv. iparostanonciskolai tanító. 4. Nemzeti dal. Irta: Petőfi Sándor. Szavalja Sági János II. o. t. 5. A rab c. dráma. Irta Petőfi Sándor. Szereplők: A rab Gyökere Károly II. o. t. Egy felkelő vezér Takaró László IV. o. t. Egy zászlótartó Balázs Zsigmond III. o. t. Három felkelő Nemes J., Illyés J., Csernak J. IV. o. t. 6. A tihanyi echóhoz. Éneklé az ifj. énekkar. 7. Élet és halál. Irta Petőfi Sándor. Szav. Gyökere Károly II. o. t. 8. Népdalegyveleg. Éneklé az ifj. énekkar. 9. A Hazáról. Irta Petőfi Sándor. Szav. Szabó Kálmán IV. o. t. 10. Irredenta dalok. Éneklé Pénzes Ferenc IV. o. t., hegedűvel kíséri Horváth L. IV. o. t. 11. Záróbeszéd. Mondja Kabay György főfelügyelő, műhelyfőnök. 12. Hiszekegy. Éneklé az ifj. énekkar. Belépődíj nincs, önkéntes adományokat ifjúsági könyvtárunk gyarapítására köszönettel fogadjunk.

Kristályos palát találtak Somogyban. Kaposvárról jelentik: Még az elmúlt év novemberében egy somogy-megyei ember egy kristályos palát tartalmazó közetet vitt fel Budapestre, hogy bemutassa pávai Vajnai Ferenc bányatanácsos, főgeológusnak. A somogy-megyei ember a bányatanácsost nem találván otthon, a közetet a Földtani Intézetbe vitte, ott azonban azzal bocsátották el, hogy értéktelen közetet talált. Később azonban rájöttek arra, hogy a talált közet egy tudományos, mint gyakorlati szempontból nagy jelentőségű és ezért most kutatják azt a somogy-megyei embert, aki akkor a közetet Budapestre hozta.

Cosmopolis.
Jadlowker tenorista kamaracénekes és Budákovits Mária, a m. kir. Operaház első alt énekesnője jan. 22-én, hétfőn este fél 8 órakor Bika dísztermében hangvercenyeznek. Jegyek a Bika portásánál.

Kiraboltták a sárospataki kath. templomját. A mult hét szombatjára virradó éjszaka, eddig ismeretlen tettesek ellopták a római katolikus templom 200 éves szentségtartóját. A betörők minden valószínűség szerint már nappal meghúzódtak a templomban és amikor bezárták, fogtak munkájukhoz. A szentségtartó 1720-ból való ötvösremekmű.

Megölte a villamosáram. Szombat-heyről jelentik: A vármegyei közokház közelében Cser János villanyzerelő a villamosvezetéket javította. — Munka közben hozzáért a nagyfeszültségű árammal felített vezetékhez, amely nyomban agyonujtotta. A hatóság megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelőség.

